

GDZIEŻ (435) *pron, cn i pt*

pron (387), *cn* (21), *pt* (27).

-é- (20), -e- (14); -é- *OrzQuin* (2), *KochFr*, *PudłFr* (2), *ZawJeft*, *GórnTroas*, *OrzJan*, *SarnStat*, *GosłCast* (6); -e- *KochMRot*, *JanNKar*; -é- : -e- *OpecŻyw* (2 : 8), *MurzHist* (1 : 2), *MurzNT* (2 : 2).
Sł stp, *notuje*, *Linde XVI w. błędnie zamiast „gdzieś”, XVII (z Cn) i XVIII s.v. gdzie.*

I. Zaimek przysłówkowy „gdzie” wzmocniony partykułą -że (387) :

1. *Wskazuje na miejsce w najszerszym pojęciu, zarówno w przestrzeni, jak i w środowisku, a niekiedy i w czasie; ubi Modrz, PolAnt* (338) :

A. Pytajny (263) :

1) *W zdaniu pytajnym wprowadza pytanie niezależne* (257) :

a) *Zwykle [w pozycji inicjalnej w zdaniu (114), na dalszej pozycji (1); w tym: „gdzież by” (8)] (115) : BierEz Q2v; BielŻyw 22; GlabGad A7; A czoś fie to wždy ma dźiać/ czemułz nie powiecie Y gdziełz fie wždy podziało. moię miłe dziecię RejJóz B5; Gdzież waż iełt Ocziecz Gardian Podobno łpy łnac był pijan RejKup c7, g3v, g7v, o5v, dd5; KromRozm I E3v; MurzNT Ioann 8/19, Ioann 9/12; KromRozm II c3, d4v [2 r.], g2v [2 r.], g3v; KromRozm III Dv, H3, H4, 15, M4v [2 r.], N3; A gdziełz tá Wielkánoc/ álbo ten báránek Kryftus był offiárowan? KrowObr 182v, 21 v, 235v; Oto (powiadá) ogień y drwá/ gdziełz iełt offiárá zupełna [ubi est victima holocausti]? Leop Gen 22/7, Ioann 9/2; RejFig Cc6; Rzekli tedy k nie^{mu}, Gdzież wždy iełt Sará zóná twoiá? A on odpowiedziá! Oto iełt w namiećie. BibRadz Gen 18/9; Szukáli go [Jezusa] tedy Zydowie w święto/ á mowili: A on gdzież iełt [Ubi est ille]? BibRadz Ioann 7/11, Gen 3/9, 22/7, 1.Reg 11/12, Iob 20/7, Is 66/1, Luc 17/37, 22/9; GrzegRóżn D4v; OrzQuin V2v; A gdziełz ten ray moy miły Pánie? RejAp 20v, 39, 41 [2 r.], 45, 82, 100v, 129; GórnDworz Q8, S6v; HistRzym 80; RejPos 9 [2 r.], 34v, 212v, 215, 292 (12); Choć fie ná co zložymy gdziełz fie to podzieie/ Rozchwycá to po trofze náczyłz dobrodzieie. RejZwierc 248v, 11v, 150, 223; WujJud 68; BudBib lob 14/10; CzechRozm 8v, 97, 117v, 207; A ieśli ich iełt więcey gdziełz ich łpifanych pátrzyć y łzukać? Szukać tedy ich żywotow mamy wkościelnych piłmach Doktorow świętych SkarŻyw A5v; gdzieześ [!] był/ miły Iezu/ gdzieześ był? czemuś mię ná przodku nie podpomogł/ á nie zleczył ran moich? SkarŻyw 56, 63, 101, 125, 224, 398; KochOdpr Dv; KochFr 26; NiemObr 70, 132; Coż fię dzieie/ ki mię dyabeł ták wádzil/ prze Bog gdziezem/ á iełt tu kto/ ozwi fię prołzę. WerGośc 247; WisznTr 22; PudłFr 62; Mowili mu tedy: Gdzież iełt [Ubi est] ten twoy Oćiec? Odpowiedziá Iefus: Ani mnie znaćie/ áni Oycá mego. WujNT Ioann 8/19, Mar 14/14, Luc 17/36, Ioann 9/12, Rom 3/27; WysKaz 5; SkarKaz 7a; CiekPotr 14, 31, 69, 81; GosłCast 48; SkarKazSej 682a.*

Połączenia: »gdzież to« (2): RejFig A3v; A gdzyeż to iełt ten Pan? [...] Otho łłuchay iáko wyznawa włytyko zebránie Krześciánłkie RejPos 341.

»gdzież tu« (10) : A nádyue łye teź/ iż o nyektorych rzeczach przeciwnie piłmo/ o nyektorych yednoź/ y to nye yálne: Gdzyeż tu wykłádu łłukác? A chcełzci to ná oko pokażę. KromRozm II q4v, q3v; OrzQuin N3v; RejAp 50v; GórnDworz R7v; Coż małz vczyńić? gdziełz tu nádzieie łzukać? Ale oto wnet małz pewná náukę Páná łwego/ vczyń ták iáko tu rołkázowác raczy ludowi łwemu RejPos

158v; A gdziez thu nádzyeie łzukać? á gdjeyfz fie thu iákiego rátkunku nádzyewác? V łwiátá próžno
RejPos 167v; *RejZwierc* 44v [2 r.].

b) *Retoryczne w wypowiedzeniu o charakterze ekspresywnym [zawsze w pozycji inicjalnej w zdaniu; w tym: „gdzież by” (2)] (142)* :

W założeniu brak odpowiedzi (10) : *BierEz* N3v; O gdziezes iuż o dułfo rozumná boży^m obrazem okráłfoná/ ij tzo to flyłfyłs o twym panie *OpecŻyw* 134v, 84; *KromRozm II* kv; A gdjeyfzby fie podzyáá oná Bofka wola/ Gdyż chce áby tá pułta ofiádłá mu rola. *RejWiz* 38, 161v; Gdziefz [*Ubi*] teraz łá włta twoie/ ktoremis wołá/ Coż ielth Abimelech? żebyzmy mu łłuzyli? *Leop Iudic* 9/38; *RejAp* 120v; *RejPos* 39.

Połączenie: »gdzież tu« (1): gdzież fie thu iuż podzieje kropidło/ kádzidło/ y łwięconá konopia/ cochmy go iá łtráłzyć chcieli/ á wykurzyć go od fiebie/ á on fie łmiał łtoiác gdjeż w kácie s tego. *RejPos* 332.

W założeniu odpowiedź negatywna „nie ma, nigdzie, nie tu” (132) : *BierEz* E3v; A gdzież naj*BierRozm* : 21; *RejPs* 119; *RejKup* H, o6v, q8; *KromRozm I* F3; *MurzHist* Mv; *MurzNT Luc* 8/25, k. 228v; *KromRozm III* H3v; *GliczKsiąż* H8v; Gdziefz yełt rowny Bog tobie Pánie w twej możności *LubPs* I3; Gdziefz táki mąż coby łmierć tu nigdy nie ogládał *LubPs* T5v; O pokolenie Ruben gdjefz łá zácniełzyz twoi/ W tym náłzym rołtárgnieniu żaden przy nas nie łtoi, *LubPs* hh, L4, S2v, T5v, gg5v; *KrowObr* 241; Gdziefz ony twoie zamki/ y gdjefz oni kmiecie/ Iuż do nich nie poiedzyełz do roboty łecie. Gdziefz ony wirydarze/ á gdjefz ony ładki/ Coś fie po nich łzechadzał *RejWiz* 84; Y gdjeż ielł táki rozum by themu miał łprołtác/ A nie mułiał z wáłpyeniem ná tych dziwiech zółtác. *RejWiz* 116v, I83v; *Leop Is* 19/12, *Zach* 1/5, *Rom* 3/27; *OrzList* b2, c [2 r.]; *RejZwierz* 19v; *BibRadz Ps* 89/50, *Is* 36/19, *Luc* 8/25; A gdziefz więcey od łwiekow moğło być zelżono imię Pánłkie áż do tych czáłow/ iáko tá m ná tym miełcu *RejAp* 108, 10v [3 r.], 68, 84, 108; *RejPos* 13v, 54v [2 r.], 132v [2 r.], 144, 247v, 272v [2 r.]; *RejZwierc* 65 [2 r.], 166 [3 r.], 178 [2 r.], 190 [7 r.]; A gdziefz więłczy Bábilon/ więłczy zámiełżanie y Confułia łrołżę was/ być może/ iáko ielł między wámi? *WujJud* 137, 109v; *BudBib Mal* 2/17; *BudNT 1.Cor* 15/55, *Gal* 4/15, Hh4; A ielłiże karánie ma być wyłłępkowi rowne/ á gdzież [*ubi*] łię tedy więcey oná rowność pokázác może/ iedno karániem mężoboyce ná gárdle? *ModrzBaz* 27v, 36v, 105, 127; *SkarŻyw* 16; *CzechEp* 146 [2 r.]; *ReszHoz* 117 [2 r.]; *PudłFr* 31; *ArtKanc* Q9; *ZawJeft* 6; *GostGospSieb* +4v; *GrabowSet* Iv, R3v; *LatHar* 153, 214; Niewiáłto/ gdzież [*ubi*] łá oni co ná łię łkárzyli? żaden łię nie łpotępił? A oná łzekłá: Żaden Pánie. *WujNT Ioann* 8/10; Gdzież [*ubi*] mądry? gdzież [*ubi*] Doctor? gdzież [*ubi*] bádacz łwiátá tego? Izali nie łgłupiá łczył Bog mądrość łwiátá tego? *WujNT 1.Cor* 1/20, *Luc* 8/25, *1.Cor* 15/55 [2 r.], *Gal* 4/15, *1.Petr* 4/18, *2.Petr* 3/4 (14); *JanNKar* A2v; *KlonKr* E2; *KmitaSpit* A3; *GostCast* 23, 25; *SkarKazSej* 682a.

Połączenia: »gdzież (indziej) ... jedno« (11): *RejPs* 73v; *SeklKat* G4; Y gdjeż my yuż mozym náleć Bogá ták możnego/ Yedno tego Bogá łwego á Páná náłłego *LubPs* Ev; A gdziefz więłczy zgodá? á gdziefz więłczy miłóć? iedno w tákiej łpołeczności od Páná Bogá łczyżáney? *RejPos* 43; gdjeż indziej málz łodełpreć nádzieie łwoiey? gdjeż go indzyey łzukać ábo fie do [!] łopytác málz? iedno w łwiętych łłowiech iego. *RejPos* 167v, 177v; *ModrzBaz* 108v; GDzież indziej rády

szukac na nieprzyaciela/ Iedno v nalfzey matki *BielSjem* 30.; Y gdziez szukac hetmana/ iedno Kryftula Pana? *ArtKanc* S8.

»gdziez tam« (1): Gdziez tam iuz bedzie w ten czas rady szukac *RejPos* 7v.

»gdziez tu« (9): *KrowObr* 82v; *SarnUzn* H6v; *RejAp* 54; A gdziez thu miłość? a gdziez tu wiara? A iakoż go to v liebie rozumiesz? Iż nie tylko abyś mu dufac miał/ ale fie nań ftroiż iako na prawo s prokuratory *RejPos* 144v, 345v; Gdziez thu ieft ta dufza nieśmiertelna Antykryftowa? *GrzegSm* 31; A gdziez tu zmiánka te⁶⁰ namnieyfza iż on tam miał cudowā mánna lud podeymowac? azaż tego wzyftkiego nie oycu przczyta *CzechEp* 189; *SkarKaz* 515b.

Wyrażenie: »gdziez na świecie« (2): A gdziezby takowe ferce byc na świecie miało/ Znając Pana takowego, by fię nie vznało? *ArtKanc* N18; Ale gdziez na świecie ten Zwyczaj ieft zachowan/ Zeby zmarłym ludzióm człek miał bydź ofiarowan? *GórnTroas* 25.

2) W zdania pytajnym zależnym (5) : Powiedz mi/ gdzieżes otym wytzytał? *KrowObr* 18, 22v; Kazałci Miftrz powiedziec/ Gdziez ieft gofpoda kedyby miał pozywac Wielkieynocy z Zwolenniki fwemi? *BibRadz* Luc 22/11, *Cant* 1/6.

Połączenie: »gdziez tu« (1): A gdyż tedy tak ieft/ gdziez thu iuz bedzie walfz Czystiec/ powiedz mi profze cię? *KrowObr* 77v.

3) W zdaniu dopełnieniowym z zapowiednikiem w zdaniu nadrzędnym (1) :

Połączenie: »gdziez to« (1): A gdziez to wam rofkazał Oleiem ludzi smarówac/ tego niemożesz nigdziey prawdziwie vkazac. *KrowObr* 85.

B. Zaimek względny (75) :

1) Wprowadza zdanie okolicznikowe miejsca w połączeniu z okolicznikiem miejsca ze zdania nadrzędnego (4) :

Z wyrażeniem przyimkowym (1): [Tatarzy] przeprowili fie na drugā ftronę, y położyli oboz miedzi Strigoniem a miedzi Laurinem/ gdziez [ubi] iefzcze fa kopcze y przekopy znamię ich położenia *MiechGlab* 16.

Z zaimkiem przysłówkowym (3):

Połączenia: »gdziez ... tam, tam gdziez« (1 : 1): gdzieśy ym spodobā miefcze tam vczyna zamek *LibLeg* 11/58; *RejZwierz* 62v.

»gdziez ... tu« (1): gdziez ty bedziesz/ thu ia też będę. *HistRzym* 15v.

2) Wprowadza zdanie przydawkowe (14) :

a. W nawiązaniu do rzeczownika zmysłowego (10) : Myfz wiele lat w pudle była/ Gdziez się była Vrodziła *BierEz* Ov; *PatKaz II* 46v; *BielŻyw* 83; *MiechGlab kt*, 10, 17; Potym fpołem fzli y zbudowali wielki fzpytal podle iedney wielkiej rzeki gdziez wiele ludzi thoneło *HistRzym* 116; poznali fie byc przed miałtem rzeczonym Melchinā gdziez była przedana Tárlia corkā iego. *HistRzym* 22, 9.

Połączenie: »gdziez tam« (1): bocz zwyecznoŃczy fzwiyata była chouayacz fyā w tayemnychach fercza bofkyego/ gdzyefch tam zadna makula fkazy bycz nyemogła *PatKaz II* 79.

b. W nawiązaniu do rzeczownika oderwanego (3) : Od polnoci zawżdi na modlitwē wfstawala/ gdziez przed oltarzem^m klęczāt zgorātżā żądżā o fiedm rzeczi boga profila. *OpecŻyw* 2.

W połączeniu z zaimkiem wskazującym (2): Tą pieśń ięft wtora między pokutnymi Gdzież mieni być bogoflawionym tego ktoremu Ią odpufzeżony grzechy *WróbŻoIt* K5v; *PaprUp* B.

c. W nawiązaniu do zaimka rzeczownego (1): tedy onemu gofpodarzowi na twarz [*Diogenes*] plunął, ktorygo Ipytał czemu by to wdziałał odpowiedział, bo nic Izkaradźzego nad cię niemałz w domu gdzież bych plunąć miał. *BielŻyw* 74.

3) Wprowadza zdanie rozwijające, z własną treścią wydarzeniową, pozornie przydawkowe (57):

a. „gdzież” w nawiązaniu do jednego wyrazu odmiennego z wypowiedzenia poprzedzającego zdanie rozwijające: a tam, i tam (28): vpádl na ony^m zchodzie Iezus mily/ gdzież rozbił glowkę Iwę ij Iwé Iwiętę obliczé. *OpecŻyw* 122v, 9, 171; *PatKaz III* 112, 143 [2 r.]; A gdy chodził po rozmaitech krainach [*Pitagoras*] dla vczenia potim przyšzedł do MetaIpontu tam vmarł gdzież [!] ziego domu koIcioł vczyniono y iego za Boga podniefiono *BielŻyw* 32, 57; miłość náuki ta mie zafię ku Krakowu zawiodła. Gdzież przyjechawłzi w padłem (w richle potim) w chorobę nie poIpolitą *MiechGlab* *2, 13, 18, 27, 45, 73 (12); *WróbŻoItGlab* A4 [2 r.]; w grzechách krom Ikruchy vmieraíący do piekła idą/ gdzież ná wieki będą męczyeni. *HistRzym* 98, 91, 91v.

Połączenie: »gdzież więc« (3): A krol Beła przed Itrachem vciekl aż na granicze Rakufkie gdzież go więcż Rakufkie kxiążę ięło. *MiechGlab* 16, [90] [2 r.].

b. „gdzież” w nawiązaniu do czynności wyrażonej czasownikiem lub do sytuacji przedstawionej w wypowiedzeniu lub wypowiedzeniach poprzedzających zdanie rozwijające: a, i, przy czym; znaczeniowo bliskie wskaźnikowi nawiązania (29): zIłąpił na nie oblok biały/ ktory ié wzięwłsy przed dome^m panny Marié poItawil/ gdzież Iie temu włlytcy dziwowali *OpecŻyw* 178v; *PatKaz I* 11v, 17, 18v; nyeuyfzła z modlytwy afz anyola ufzrzala a od nyego pokarm przynyefyony wzyła gdzyeIz bogu dzyąkouala *PatKaz III* 142v; Iednego czaIu zwalczywłzy KaraIfoIa á Daofa y kIobie ich zawoIawłzy ku poddanoIci ptzypędził, gdzież nietilko pozdrowiać Iie kazał ale y kłaniać, częgo iemu bronili iego radni panowie. *BielŻyw* 105, 114; *FalZioł* ąa, I 48d; Bowiem on [ser] włzytko trawi okrom Iamego Iiebie [...] Gdzież małz wiedzieć iż fer młody lepłzy ięft ku zdrowiu niżli Iтары. *GlabGad* K8, B5, D8, E4, E5, Lv (11); Z PerIkim krolem Hufakazan vItawicźnie walczył, gdzież caIem [!] zwyciężał, nie kiedy też bywał zwyciężon. *MiechGlab* 68, 3, 6, 47, 87, [90].

Połączenia: »gdzież tam« (2): Malo Iie naIpicie/ botz iuż IudáIs z miaIta wychodzi/ a s nim rzyIśIa wielká żydow ku mému ięciu/ gdzież mię tam Iamego opuIcie a włlytcy odemnie vcieczecie. *OpecŻyw* 104v; *BielŻyw* 105.

»gdzież to« (1): potim Alexander od włzitkiego poIpolftwa wyzwolon aby po oyczu Iwemu nad nimi krolował, gdzież to Alexander maięć tilko dwanaIcie lat, takto k ludziom mowił. *BielŻyw* 148.

2. Zaimek przysłówkowy wskazuje kierunek, cel drogi: dokądże, w którą stronę, do kogoż; quo *Vulg* (36):

A. Pytajny; wprowadza pytanie niezależne [zawsze w pozycji inicjalnej; w tym: „gdzież by” (1)] (35):

a) *Zwykłe* (6): y Ipytałem go: gdzież Iię chceIz obroćić? do Luteryanow powiađa. *SkarŻyw* 369; *WisznTr* 28; A Pan też rzecze: W czas było miłoišierdźia Izukáć: precz przeklećci. A gdzież nam każeIz? W ogień. A dIugoż? Na wieki wiekom. *SkarKaz* 7a, 635a; *GosłCast* 51.

Połączenie: »gdzież tu« (1): Gdzyefz thu iuż taki nędznik odłądzony poydzie z ápelláciami fwemi? *RejPos* 292v.

b) *Retoryczne w wypowiedzeniach o charakterze ekspresywnym (29) :*

W założeniu brak odpowiedzi (14) : *RejKup* p3, cc6v, dd7v; Y kędyż ya mam vřtápic od ducha twoyego/ Gdzyefz vcyec mam przed możnořcyá oblicza Bořkye⁶⁰ *LubPs* ee; *RejPos* 78v; *MWilkHist* K2; *WisznTr* 22; *GórnRozm* C4v; Tę [iskrę] wiátr/ tám y lám miece/ áż od niego zgáśnie/ Ták człowiek/ ácz fię zdobi/ niřzcieie tu włáśnie. Gdzież fię tedy vćiekác? y co myřlic łobie? *GrabowSet* L2, B4, H2v, Iv, Tv; *SkarKazSej* 672a.

W założeniu odpowiedź negatywna „nigdzie” (15) : *RejKup* x6v; gdy ich [apostołów] Pan pytał/ iefliby też chćieli precz iřć od niego/ odpowiedzieli mu: Pánie á gdzież poydziemy řłowá żywotne mařz. *Leop* *A3v; *RejPos* 6v, 176; O pomnicie fie zli ludzie co czynicie/ á gdzież vcieczecie? *RejZwierc* 86; *MycPrz* I B2; *SkarŻyw* 243; *OrzJan* 14; Gdzież fię dáley vcieczecie/ iefli řeymy [...] mocy mieć/ y rády dobre/ y obmyřlánia o was krolewřkie y oycowřkie/ wykonánia mieć nie będá? *SkarKazSej* 695b.

Połączenia: »gdzież indziej« (3): *RejPs* 208; *RejJóz* N8; A gdzież fię indziej obroćić/ by bolu řwego vkroćić/ áno duřzá ma w gorzkořci/ w řtráchu řmierći á w ćięřzkořci. *ArtKanc* P18v.

»gdzież indziej ... jedno« (2): Y gdzież fie ia indziej vćiec mam y wtych y wnawięřłřych moich przygodách iedno doćiebie moy panie *RejPs* 208; *RejJóz* N8.

»gdzież ... jedno« (2): *RejAp* 55v; Y gdzież nam řwe ręce wznosić? Iedno ku tobie nářz Pánie *ArtKanc* D9.

»gdzież tu« (1): á gdzyefz fie tu obroćić? Prořnoć nędzniku prořno inędy biegác/ álbo inřzey rády nábywác *RejPos* 167v.

B. *Zaimek względy wprowadza zdanie okolicznikowe miejsca; w połączeniu z okolicznikiem miejsca ze zdania nadrzędnego (1) :* y zaniořl ie z łobá [ciało řw. Klimunta] áż do Morawy gdzież řzedł był na wraczać *MiechGlab* 27.

3. *Zaimek przysłówkowy wskazuje na miejsce jako źródło pochodzenia lub początek czegoś; wprowadza pytanie niezależne [zawsze w pozycji inicjalnej; w tym: „gdzież by” (1)]: skądże, odkądże; unde Vulg, PolAnt (13) :*

a) *Zwykle (3) :* Pánie zazeř thy był nienářiał dobrego náfienia ná roli řwoiey? gdzieřz [unde; Skąd *WujNT*] fie wřiał tedy kákol? *Leop Matth* 13/27; *RejPos* 52; Witayze miřy Rábboni Gdzieżeř dořtał tey czerwieni? *MWilkHist* H3v.

b) *Retoryczne w wypowiedzeniach o charakterze ekspresywnym (10) :*

W założeniu brak odpowiedzi (8) : Gdzies taky rozum obfity Wřział fie mařpie yadowity. *RejKup* m7v, f5; Y gdzieřz [unde, *Zkądże Wujek*] ia mam wřiac mięřá iř bych go wřzytkiemu ludowi themu dáł? *BibRadz Num* 11/13; gdzyeřz fie wřyęło ták okrutne á niemilofierne řerce á przyrodzenie w tobie: iř áni łobie/ áni tego Páná řwoiego rozlitowác fie nie chceřz? *RejPos* 106v, 80v; *RejZwierc* 179; *SkarŻyw* 483 [2 r.].

W założeniu odpowiedź negatywna „znikąd” (2) : A gdzyeřzby fie to wřyęło/ gdyby tám řkąd pľynie/ Nie gorzał záwřdy ogieñ y lecie y řimie. *RejWiz* 149v.

Połączenia: »gdzież ... jedno« (1); gdzież tey wodki doścąć? iedno v łamegoż v ciebie. *RejAp* 45.

II Spójnik (21) :

1. *Wprowadza zdanie uzasadniające: bowiem, skoro [zawsze w postpozycji] (6) :* *FalZioł* I 42c; Iakoż fie tego podoba vkazuie w żołodziu włożonym w ogien, gdzież ciepło ogniowe wilgość żołodzia zagrzewaiąc rozpułczą ią á czyni subtilnieyszą *GlabGad* E3; *LibLeg* 10/96; Przychodniowi przykrości nie czyni/ bo wiecie co iest zá vmyłł gościnnny/ gdzieżeście [*quia*] y łami gościami byli *BibRadz Ex* 23/9.

Połączenia: »gdzież ... a przeto« (1): gdzież to tak yełt yłz czo mamy to włzytko łyey pomocy a łalky myłofyerdzya mamy A przeto tak pyłfe onyey Szwyąty Anselmus *PatKaz III* 92.

»gdzież to« (1): I ku wiele vżytecznym rzeczám dowcipnym miłsterftwem może być brano/ Gdzież tho nam pracza pilna y łkułzenie mocz ie^{so} wielką oznaymia. *FalZioł* I 156b.

2. *Wprowadza zdanie skutkowo-wynikowe: przeto [zawsze w postpozycji] (8) :*

Połączenie: »gdzież więc« (8): á ty przyczyny przełzkadzaia wylzciu łnadnemu Lożifka z paniey po porodzeniu. Gdzież więcz ciężkie niemoczy na onę niewiałtę w ktorey będzie zatrzymana *Secundina*: przychodzą *FalZioł* V 25v, IV 17b; gdzie fie która [*owca*] łkłoniła tam bogu nie znaiomemu ofiarowana była. á tak mor przełtał, gdzież więc na pamiątkę ołtarz nie znaiomemu bogu połstawili *Attenianie*. *BielŻyw* 25; *BielŻywGlab nlb* 13; *GlabGad* D, E4v; *WróbŻołtGlab* A2; *ZapWar* 1548 nr 2668.

3. *Wprowadza zdanie przeciwstawne z odcieniem przyzwolenia: wprawdzie (1) :*

Połączenie: »gdzież ... wszakoż« (1): Gdzież mienia Polanie aby on łam [*Batus*] łwim czołem zburzył Polłkę, łłątko, y Morawę [*Aiunt Poloni Bathum regem thartarorum Poloniam, Slesiam, Moraviam vastasse*], włzakoż węgierłkie kroniki maia iż tu łam niebył [*Verior tamen historia eorum sic et chronica Hungarorum referunt Bathum non fuisse in Polonia*] telko Hetmani z hordami połłani *MiechGlab* 6.

4. *Wprowadza zdanie czasowo-warunkowe [zawsze w antepozycji; w tym: „gdzież by”. (4)] (5) :* A gdzieżbyś chcial ná rádę moy łtarułzku miły/ [...] rádęć do rozumu tám fie nie omyłłz *RejZwierc* 180.

Z trybem warunkowym w zdaniu nadrzędnym (4): Ach gdzież bych ia tobą była Nie iednym że bych toczyła *RejJóz* D5v; Myłłac: ách gdzież fie ony łatá návrociły/ Wierębychmy łwych czałow ináčzey vżyli *RejWiz* 190v, 68, 151.

5. *Wprowadza zdanie okolicznikowe stopnia i miary: tak, że (1) :* O iaká żałołtz ij iakié łkanijé tam bylo panny czyłtę gdzież od łmutku wielkié^{so} daléy przemowitz niemogła *OpecŻyw* 110v.

III. Partykuła (27) :

1. *Pytajna, z przyłłączoną partykułą trybu warunkowego -by „gdzieżby”, z przeczeniem przy orzeczeniu wprowadza pytanie zakłádające odpowiedź pozytywną: czyżby (1) :* Gdzieżby też Krześciłanie łákich mężow mieć nie mogli? maia y lepłze/ ále ie ná fie obrácią. *BielSpr* 60.

2. *Pytajna, wzmacniajca, uwydatnia nierealność lub niemożliwość czego: jakże, niemożliwe żeby [w tym „gdzież by” (7)] (18) :* *RejJóz* A5; Odpowyedzylałby kto/ á gdzież bych ya potráfić myał á nálesć thákyego náuczycyela/ ktoryby to włlytko włobyemyał co tu námyenyałz. *GliczKsiąż* L8v; *RejWiz* 111v, 123v; Gdyż włzytek łwiát nań pátrzac/ káždą łprawę iego/ Száciuie/gdzież ten ma być

fercá wesołego. *RejZwierz* 21, 40; *RejAp* 63v; á gdzież sie takimu co z obietnic Pánfkich słufnie polzczęścić może? gdyż obiecał przeklinác dom iego/ pole iego/ łtodołę/ oborę/ y wšytko zebránie iego. *RejZwierc* 64, 142; *KochMRot* B4v; Ktorych [omylek] niepodobna áby sie człowiek wštrzędz mógl: [...] Gdzież sie bowiem zrazu wšytko obaczyc może? *SarnStat* 1305; Gdzież mię bowiem kto czego náuczyc może, gdzie go nie rozumiém? Gdzież ia rozumiéc o kim dobrze mogę, że mi iest życliwym, komu, sie vbiór mój nie podoba? *GosłCast* 5.

Połączenia: »gzież to« (3): Gdzyeż to ktora nie łkoczy iędrnołżká/ Gdy zágędą z okná do miłośżká *BielKom* G4; *RejZwierz* 140; *GórnRozm* F3.

»gdzież tu« (2): *RejPos* 16v; á gdzież tu on nawdzięcznieyšzy kwiát cnotá á fláchectwo słufnie zákwitnąć może? gdy będzie tym iádowitym mrozem zaráżono? *RejZwierc* 64.

3. *Żądająca, nadaje wypowiedzeniu charakter życzenia; bodajże, oby, gdybyż* [w tym „gdzież by” (2)] (8): Ach gdzież takiego w egipcie więczy pokolenia luż by ożyła nářa rzecz prawie pošpolita *RejJóz* L3; Tedy ciężko wzdychál rzeknąć/ o gdzież bych iáto mógl aby na maluczķą filķę poczuć w łobie łáńķę a miłość bożá *MurzHist* H4v, O4v; *RejZwierz* A 6v, 1v; Muši sie człowiek y temu rošmiác kiedy ktho požáda tego/ co być nie może: iáko ieden leżáč ná trawie/ gdy przy nim drudzy łzymowali/ łkakáli/ chodzili zápáfy/ powiedział: gdzież też to było iedno Ricerłkie ćwiczenie/ ták leżeć/ iáko ia teraz. *GórnDworz* Sv; *HistLan* D3.

Połączenie: »gdzież to« [o *utinam! vel elegantius: quod utinam Cn*] (1): Ach gdzież to P. Bog zešłá Aniołá iákiego/ ktoryby nas gwałtem wytárgnął z šlepoty onym Sodomczyķom podobney *PowodPr* 77.

Cf **GDZIE, GDZIEŻBYĆ, GDZIEŻKOLI, GDZIEŻKOLWIE, GDZIEŻKOLWIEK**

KK